

Kuvat: Jussi Vierimaa

1. Turun linja-autoasema, saapuminen

Moni on kohdannut Turun ensimmäistä kertaa linja-autoasemalla.

Miten Turkuun tullaan? Nauraan ja riemulla, vaiko itkien kaksin kerroin? 50-luvulla opiskelemaan vaiko 2000-luvulla töihin? Linja-autoasemalla bussit hidastavat vauhtiaan, pysähtyvät, avaavat ovensa ja päästävät kidoistaan matkustajat, jotka astuvat laiturille ja katselevat ympärilleen. Täällä on saapumisen tunnelmaa.

Sulje silmäsi ja avaa ne uudestaan. Kuvittele, että olet Turussa ensimmäistä kertaa. Mikä kiinnittää huomiosi? Millainen tunnelma Turusta tulee?

2. Arkistonpolku, tutustuminen

Turkuun kannattaa tutustua kiertoreittiä, takapihojen ja varjoisien kujien kautta. Arkistonpolkua tuntee harva paikallinenkaan.

Etukautta lähestyttynä kaupunki on usein suoraviivainen ja tylppä: kohtaat keskustan talot, Stockmannin ja Kop-kolmion ja vahingossa ajattelet, että tässä on Turku, sen olemus. Kiertoreittiä pitkin näet ensin ehkä puutalon kulman, sitten joen, ja lopuksi kasan purettuja kiviä siinä, missä ennen olivat Raunistulan siilot. Hiljalleen kaupunki avautuu ja näyttää haavoittuvaisemmat puolensa.

Miten tutustutaan turkulaiseen? Kysy seuraavalta näkemältäsi ihmiseltä:

1. Onko hän Turusta kotoisin? 2. Miten turkulaiseen tutustuu parhaiten?

3. Kankurinkatu, puhuminen

Turkulainen outous ja ihme on Turun murre.

Turun murre on osa kaupungin verenkiertoa, se humisee pitkin suonia ja kuljettaa ajatuksia ja historiaa. Toisaalta tulleet kuvailevat sitä laulavaksi puhenuotiksi, eksoottiseksi ihmeeksi tai rumaksi mongerrukseksi. Monet turkulaiset kutsuvat murretta kotikieleksi, omaksi kieleksi. On myös niitä, joiden mukaan turkulaisuuden ydin puristuu KUL- sanaan.

Sano ääneen seuraavat lauseet: Et sunkka sää lähre mun kans tanssama? Eläk sääki viäl?

4. Lonttistentie, kuunteleminen

Jos Turku olisi instrumentti, se olisi saksofoni, rumpu tai viulu.

Kun turkulaiselta kysyy, mitkä äänet kuvailevat Turku, suosituin ääni on tuulen ja meren ääni. Toisena ovat linnut, ja kolmantena tuomiokirkon kellot. Monien mukaan Turku on myös Ukkopekka-laivan pillin vihellys. Turku on myös 90-luvun levysoittimen ääni – soundina retrotyylinen, jollain tavalla jo pilattu ja kuitenkin, kaikesta huolimatta, vähitellen jälleen tulossa muotiin.

Pysähdy hetkeksi ja kuuntele. Kuule ääni, jota et ole huomannut ennen. Kuuntele ääntä. Ajattele ääntä musiikkina. Jatka matkaasi sen rytmiin.

5. Rautatiesilta, piiloutuminen

Mihin Turussa kannattaa piiloutua? Entä mistä tulee varmasti löydetyksi?

Turussa on monia piilopaikkoja. Puutorin vessan vessa, hämähäkkiverkon takana oleva kallio-onkalo, Ylioppilaskylä, Turun Tuomiokirkon ja Linnan välillä kulkeva salakäytävä ja Interin pelit, joita harva käy huhun mukaan katsomassa. Piiloutumista on hankalampi yrittää torilla, jokirannassa ja kirjastossa, niissä usein kohtaa ihmisen, jota ei ole tavannut pitkään aikaan.

Etsi lähistöltä paikka, johon voit piiloutua hetkeksi. Pidätä hengitystäsi ja katsele ihmisiä. Huomaavatko he sinut piilostasi?

6. Jokiranta, rakastuminen

Turun romanttisimpia paikkoja ovat jokiranta, jokiranta ja jokiranta.

Turku on rakkauden kaupunki. Jokirannat ja kaupunkipuistot ovat kautta aikojen täyttyneet käsi kädessä vaeltelevista rakastuneista. Opiskelijaparvet saapuvat tänne vuosi toisensa jälkeen ja löytävät kumppaninsa yliopistolta. Siitä syystä tällä puolen jokea, yliopiston ympäristössä ja vähäntuonempana Hämeenkadulla soivat aina hiljaa opiskelijabileiden viimeiset hitaat, ne, joita soitetaan siinä vaiheessa kun käsi on löytänyt käden ja suu alkaa löytää suuta.

Katsele ympärillesi ja etsi jotain, jonka voit ottaa mukaan. Vie matkamuisto rakkauden kaupungista jollekulle, josta välität.

7. Piispankatu, rauhoittuminen

Piispankadulla on rauha. Näiden talojen asukkaat ovat onnellisia.

Piispankadun musiikki on Griegin aamu. Täällä aamiaisella juodaan tuorepuristettua appelsiinimehua ja luetaan lehti rauhassa, silitetään välillä toista ihmistä kädestä. Opiskelijat kulkevat Piispankadun läpi matkallaan yliopistolle ja huomaamattaan ajattelevat hetken jotain muuta kuin tenttejä: linnunlaulua, sitä miltä mukulakivet ja joki tuoksuvat, sitä kuinka kerran makasivat nurmikolla eikä mihinkään ollut kiire.

Etsi kadulta paikka, jossa aistit syvän rauhan. Ota paikasta kuva.

8. Tuomiokirkko, uskominen

Tuomiokirkon aukiolla voi ajatella ajatuksia, jotka mahtuvat vain suuriin tiloihin.

Tuomiokirkon edessä olevalla aukiolla voi seurata ihmisvirtoja, miten ne liikennevaloista hajaantuvat eri suuntiin aukiota. Millaiset ihmiset liikkuvat yhdessä, ketkä kulkevat käsi kädessä, moniko katsoo kirkkoon. Tällä aukiolla on korkeutta ja leveyttä niin, että tänne mahtuvat suuret kysymykset. Mihin kaupunki uskoo?

Mene Tuomiokirkkoon ja istu penkille. Kuvittele, miltä kirkossa on kuulostanut jumalanpalveluksen aikaan kaksisataa vuotta sitten.

9. Uudenmaankatu, kiirehtiminen

Kiire tuntuu Turussa kävelykadulla ja liikennevaloissa.

Kiire tuntuu myös Aninkaistenkadulla, jonka kautta monet lähikunnissa asuvat töiden jälkeen kaasuttavat kohti kotia. Kun Myllysilta vuonna 2010 suljettiin, kiire tiivistyi tööttäyskuoroksi Martinsillalla, autot huusivat hädissään joutuessaan kulkemaan tuttua siltaa epätavalliseen suuntaan. Jokirannassa kiireen voi aistia pyöräilijöistä: he puikkelehtivat kävelijöiden seassa, matkalla jonnekin josta ovat neljä ja puoli minuuttia myöhässä, toivoen ettei kukaan yhtäkkiä pääätä hypähtää ilosta metriä oikealle tai vasemmalle. Kävelijät eivät muista pyöräilijöitä tai sitä, että yhtäkkinen sivuhyppy voi aiheuttaa kolarin.

Katsele ympärillesi. Näetkö ketään, jolla on kiire? Hymyile tai vilkuta hänelle.

10. Vartiovuorenmäki, haistaminen

Mille Turku tuoksuu tai haisee? Monet pitkään kaupungissa asuneet muistavat vieläkin joen hajun.

Ennenvanhaan joki tuoksui sikalalle ja sille itselleen. Rautatiesillan jälkeen kaikki yritykset päästivät likavetensä suoraan jokeen, eikä sen rannalla halunnut kukaan asua. Myöhemmin jätevesien laskeminen kiellettiin ja lannoitteiden käyttöä joen yläjuoksulla alettiin säännöstellä. Vesi kirkastui ja alkoi taas elää. On ollut sellainen päivä, jona jokeen ensimmäistä kertaa eksyi lohi. Aurinko paistoi, lohi ui ylävirtaan ja pomppasi kerran förin kohdalla riemusta.

Haistele. Muistele. Päättä, mikä sinun mielestäsi on Turun parfyymi, mistä eri ainesosista se koostuu.

11. Heideken, syntyminen

Turkulainen on syntynyt Heidekenillä, Seikolla tai Tyksissä.

Paljasjalkaisen turkulaisen määritelmäksi on usein sanottu Heidekenillä syntyminen, mutta vielä vanhempi väki on tullut maailmaan Seikon sairaalassa. Heideken on tämä vanha vaalea kivitalo Sirkkalankadun ja Sepänkadun kulmauksessa, osoitteessa Sepänkatu 3. Täällä kantaturkulainen päästi ensimmäisen parkaisunsa aina 1970-luvulle asti, jonka jälkeen noin puolet synnytyksistä siirrettiin Turun yliopistolliseen keskussairaalaan. Vuonna 1995 Heideken suljettiin.

Mene Heidekenin rakennuksen viereen ja kokeile sen pintaa. Miltä rakennus tuntuu? Voiko syntyneet lapset vielä kuulla?

12. Samppalinnanvuori, lähteminen

Turusta on lähdetty nauraan, itkien ja 60-luvulla.

Tässä nyt on Turku. Joen tuoksut, kengänkorkojen kopinat ja historian hiljaa kuuluvat äänihuminat. Pois pääsee lentämällä, bussilla, laivalla, junalla, liftaamalla, kävellen ja pyörällä. Opiskelijat lähtevät, he ovat täällä muutaman vuoden ja sitten pakkaavat laukunsa ja katoavat ilmapirran mukana, uudet tulevat tilalle.

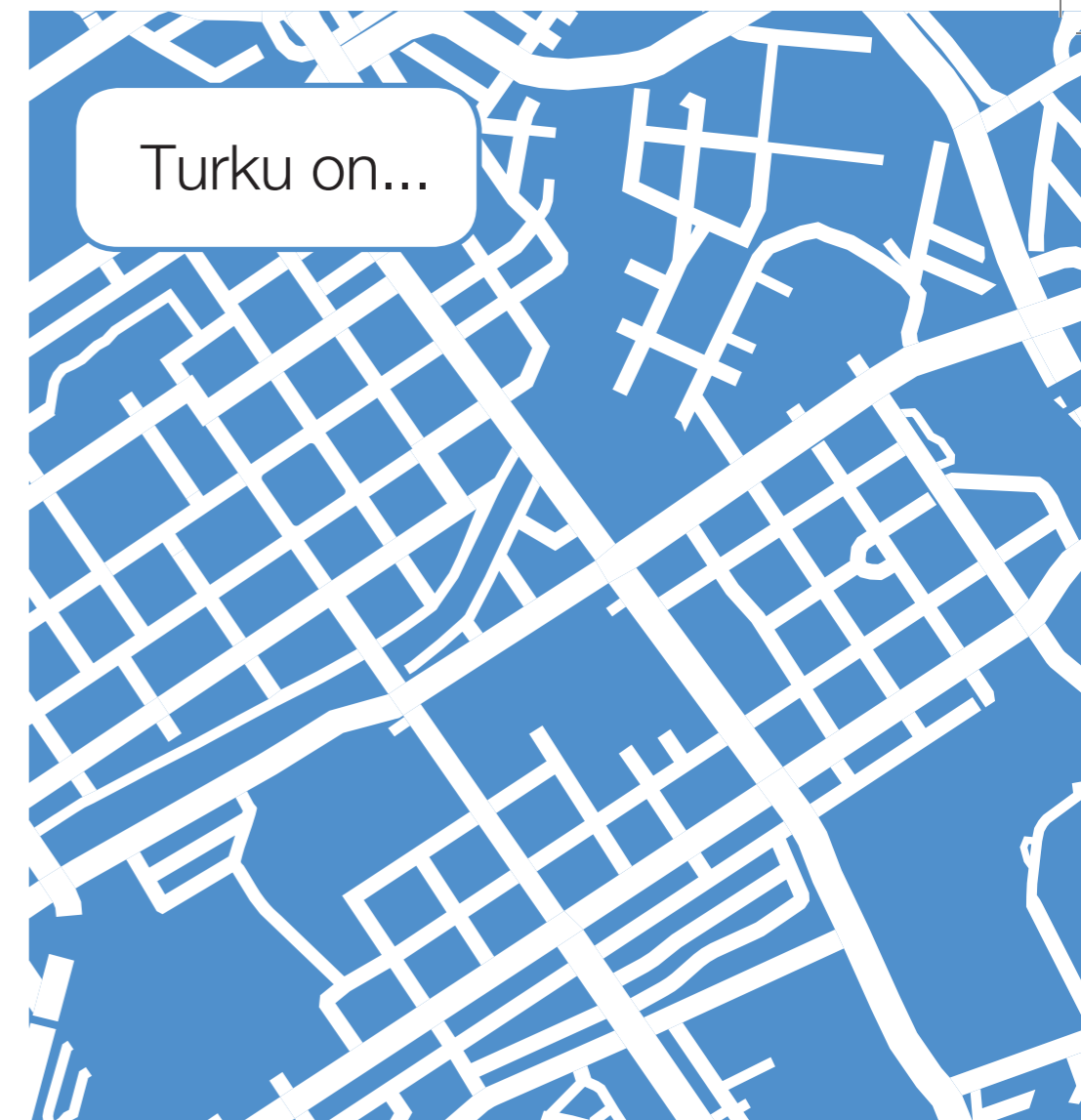
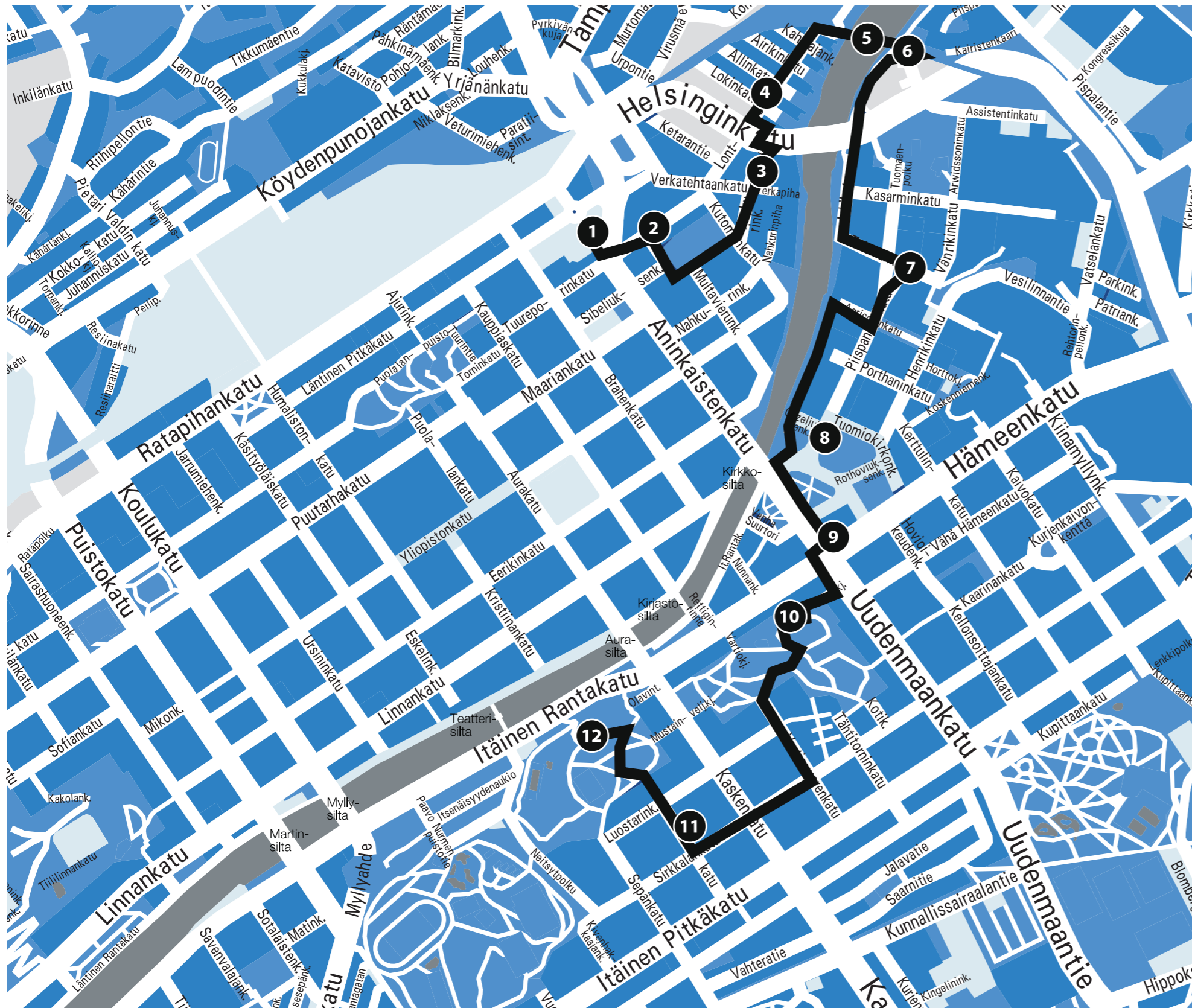
Etsi tai tee postikortti, joka kuvaa kokemustasi tällä reitillä. Lähetä se jollekulle, joka ei tiedä Turusta paljoakaan.

TURKU ON...

Miten kohdata Turku? Turku on kuin kukkanen kedolla tai trumpetin törähdys. Reitti johdattaa turkulaiseen mielenmaisemaan, rauhaan ja kiireeseen. Aurajoen rantamilla, Sampplinnan ja linja-autoaseman välillä kulkevan reitin varrella voi kuunnella tarinoita Turkuun tutustumisesta sekä tehdä tehtäviä, jotka vievät lähemmäksi turkulaisuuden ydintä.

Tutustu myös muihin kulttuurikuntoureitteihin. Kaikki reittikartat saat mobiiliversioina. Lisätiedot: www.turku.fi/kulttuurikuntoilu

Reitin pituus 4,2 km.

TURKU ÅBO

www.turku.fi/kulttuurikuntoilu